

de århundreder afgive stofferne til nye organismer og fødekæder.

Dioxintilførslen direkte til vand anses nu for ubetydelig. Den vigtigste tilførsel af dioxin til Østersøen sker nu ved nedfald fra luften af dioxin dannet af større landbaserede punktkilder, så som affaldsforbrændingsanlæg og metalindustrier eller diffuse kilder.

De senere års initiativer til begrænsning af udledningen af dioxin til Østersøen har betydet, at der tilføres langt mindre forurening nu end for 20-30 år siden.

Sedimenter på havbunden er generelt en vigtig endestation for vandopløselige og persistente stoffer som dioxiner. I sedimenterne kan stofferne uforstyrret ophobes. Halveringstiden for dioxin i Østersøens sedimenter er blevet estimeret til mellem 20 og 275 år. Samtidig med at der tilføres stof til sedimenterne, sker der fra disse reservoirs løbende en mindre frigørelse af meget små mængder dioxin, der derefter kan opkoncentreres via fødekæderne.

Det kan således forventes, at Østersøen vil være forurenet med dioxin i mange år frem i tiden, og som en følge heraf, må det ligeledes forventes, at dioxin i mange år fremover vil opkoncentreres via fødekæderne.

2. Baggrund for fiskeriforbud af laks i Østersøen

Fødevedirektoratet udtager i forbindelse med den igangværende dioxinhandlingsplan fiskeprøver fra danske farvande til analyse for dioxin. Der er bl.a. udtaget 4 sildeprøver i farvandet umiddelbart øst for Bornholm.

I 3 ud af disse 4 sildeprøver er der konstateret overskridelser af grænseværdien for dioxin. Fødevedirektoratet har orienteret offentligheden om dette i marts 2004, og besluttede på denne baggrund, at fremskynde opfølgende undersøgelser i form af flere analyser af henholdsvis laks og sild fra Østersøen. Resultaterne fra prøverne på sild forventes i juni måned, hvorefter der vil være grundlag for en konklusion om dioxinindholdet i sild fra Østersøen.

På baggrund af analyseresultaterne for laks meddelte Fødevedirektoratet med virkning fra den 31. marts 2004 forbud mod erhvervs-mæssig fiskeri af laks fra Østersøen.

Lovgrundlag

Der er i Rådets forordning nr. 466/2001¹, fastsat grænseværdier for indhold af dioxin i en række animalske fødevarer. Grænseværdien for fiske-

kød, fiskerivarer og produkter heraf er på 4 pg. WHO-PCDD/F-TEQ/g vådvægt.

I Kommissionens henstilling nr. 2002/201² er der fastsat indgrebsværdier for en række fødevarer. Indgrebsværdi for fiskekød, fiskerivarer og produkter heraf er på 3 pg. WHO-PCDD/F-TEQ/g vådvægt.

Grænseværdien er fastsat med udgangspunkt i en videnskabelig vurdering fra EU's Videnskabelige Komité for Levnedsmidler.

Grænseværdierne for dioxin forventes at blive udvidet med de dioxinlignende PCB den 31. december 2004. Grænseværdien for dioxin skal tages op til revision senest den 31. december 2006. Det er sandsynligt, at grænseværdien reduceres yderligere, ligesom der antagelig fastsættes grænseværdier for dioxin i flere fødevarer.

Analyseresultater for dioxin i laks fra Østersøen

Danmarks Fødevarer- og Veterinærforskning (DFVF) har med notat af 31. marts 2004 meddelt Fødevedirektoratet, at der er konstateret overskridelser af dioxin-grænseværdien i 12 lakseprøver³ fra Østersøen. Lakseprøverne er udtaget og analyseret i forbindelse med DFVF's og Danmarks Fiskeriundersøgelses (DFU's) projekt vedrørende indhold af dioxin og dioxinlignende PCB i industri- og konsumfisk fra danske fangstområder.

Analyseresultaterne for de 12 lakseprøver fra Østersøen er for samleprøver opgjort til at variere fra 5,4 til 5,8 pg. WHO-PCDD/F-TEQ/g vådvægt, mens de individuelle analyseresultater varierer fra 3,9 til 7,4 pg. WHO-PCDD/F-TEQ/g vådvægt. Ved hensyntagen til en analyseusikkerhed på 10%, vil dioxinindholdet i samleprøverne overskride grænseværdien. Analysen af de individuelle laks viser, at de alle har et dioxinindhold, der overskrider indgrebsværdien, og de fleste har et dioxinindhold, der overskrider grænseværdien.

DFU har oplyst, at laksen inden udtagningen er fanget af danske fiskere i det åbne område i Østersøen fra Bornholm og til syd for Gotland

¹ Rådets forordning (EF) nr. 2375/2001 af 29. november 2001 om ændring af Kommissionens forordning (EF) nr. 466/2001 om fastsættelse af grænseværdier for bestemte forurenende stoffer i levnedsmidler.

² Kommissionens henstilling nr. 2002/201 af 4. marts 2002 om reduktion af forekomsten af dioxiner, furaner og PCB i foderstoffer og fødevarer.

³ De 12 lakseprøver er fordelt på 2 samleprøver af hver 10 laks og 10 prøver af individuelle laks